Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 30 czerwca 2016 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Zasada lojalnej współpracy — Zasady równoważności i skuteczności — Uregulowania krajowe ustanawiające zasady zwrotu nienależnie pobranych podatków wraz z odsetkami — Wykonanie orzeczeń sądowych dotyczących owego prawa do zwrotu wywodzonego z porządku prawnego Unii — Zwrot rozłożony na pięć lat — Uzależnienie zwrotu od istnienia środków pobranych z tytułu podatku — Brak możliwości przymusowego wykonania

W sprawie C-200/14

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Tribunalul Sibiu (sąd okręgowy w Sybinie, Rumunia), postanowieniem z dnia 20 marca 2014 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 22 kwietnia 2014 r., w postępowaniu:

Silvia Georgiana Câmpean

przeciwko

Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Mediaș, obecnie Serviciul Fiscal Municipal Mediaș,

Administrația Fondului pentru Mediu,

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: M. Ilešič (sprawozdawca), prezes izby, C. Toader, A. Rosas, A. Prechal i E. Jarašiūnas, sędziowie,

rzecznik generalny: M. Szpunar,

sekretarz: L. Carrasco Marco, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 22 października 2015 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu S.G. Câmpean przez D. Târşię, adwokata,

— w imieniu rządu rumuńskiego przez R.H. Radu, działającego w charakterze pełnomocnika, wspieranego przez doradców V. Angelescu oraz D.M. Bulanceę,

— w imieniu Komisji Europejskiej przez R. Lyala, G.D. Balana oraz M. Wasmeiera, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: rumuński.

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 18 lutego 2016 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 6 TUE, zasad regulujących zwrot krajowych podatków pobranych z naruszeniem prawa Unii, a także art. 17, art. 20 i art. 21 ust. 1 oraz art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą").

2 Wniosek ów został złożony w ramach sporu pomiędzy Silvią Georgianą Câmpean a Administrația Finanțelor Publice a Municipiului Mediaș (zarządem finansów publicznych gminy Mediaș, Rumunia) i Administrația Fondului pentru Mediu (zarządem funduszu ochrony środowiska, Rumunia) w przedmiocie zwrotu podatku pobranego z naruszeniem prawa Unii, który S.G. Câmpean była zobowiązana uiścić przy okazji rejestracji w Rumunii używanego samochodu sprowadzonego z innego państwa członkowskiego oraz zapłaty należnych odsetek za zwłokę.

Prawo rumuńskie

3 Legea nr. 9 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule (ustawa nr 9 w sprawie podatku od emisji zanieczyszczeń przez pojazdy samochodowe) z dnia 6 stycznia 2012 r. (*Monitorul Oficial al României*, część I, nr 17 z dnia 10 stycznia 2012 r., zwana dalej „ustawą nr 9/2012") ustanowiła podatek od zanieczyszczeń dla pojazdów należących do kategorii od M1 do M3 i od N1 do N3. Na mocy art. 4 ust. 1 ustawy nr 9/2012 obowiązek zapłaty tego podatku powstawał między innymi przy okazji pierwszej rejestracji pojazdu samochodowego w Rumunii.

4 Artykuł XV Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 8pentru modificarea și completarea unor acte normative și alte măsuri fiscal-bugetare (rozporządzenia z mocą ustawy nr 8 przyjętego w trybie pilnym w sprawie zmiany i uzupełnienia niektórych aktów normatywnych oraz innych przepisów podatkowych i budżetowych) z dnia 26 lutego 2014 r. (*Monitorul Oficial al României*, część I, nr 151, z dnia 28 lutego 2014 r., zwanego dalej „OUG nr 8/2014") stanowi:

„1. Płatność kwot ustalonych w drodze orzeczenia sądowego mającego za przedmiot zwrot podatku od zanieczyszczeń powodowanych przez pojazdy samochodowe oraz podatku od emisji zanieczyszczeń przez pojazdy samochodowe, odsetek naliczonych do chwili pełnej spłaty oraz kosztów postępowania, jak też wszelkich innych zasądzonych sądowo kwot, wykonalnych do dnia 31 grudnia 2015 r., następuje w ciągu pięciu lat kalendarzowych w postaci rocznej płatności 20% tej wartości.

2. Przewidziane w ust. 1 wnioski podatników o zwrot są rozpatrywane na podstawie przepisów [Ordonanța Guvernului nr. 92 privind Codul de procedură fiscală (rozporządzenia z mocą ustawy nr 92 w sprawie kodeksu postępowania podatkowego) z dnia 24 grudnia 2003 r. (*Monitorul Oficial al României*, część I, nr 941 z dnia 29 grudnia 2003 r., zwanego dalej »OG nr 92/2003«)], z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, w ciągu 45 dni od złożenia, a płatność rat rocznych odbywa się zgodnie z harmonogramem sporządzonym przez zarząd funduszu ochrony środowiska.

3. Termin przewidziany w ust. 1 rozpoczyna bieg z chwilą upływu terminu, o którym mowa w ust. 2.

4. W trakcie biegu terminu przewidzianego w ust. 1 każde postępowanie egzekucyjne zostaje zawieszone z mocy prawa.

5. Kwoty przewidziane w ust. 1, które są wypłacane na podstawie niniejszego rozporządzenia, są aktualizowane na podstawie indeksu cen konsumenckich publikowanego przez Institutul Național de Statistică (krajowy urząd statystyczny).

6. Procedurę, która ma zastosowanie do wypłaty na podstawie tytułu egzekucyjnego, określa się we wspólnym rozporządzeniu ministra środowiska i zmian klimatycznych oraz ministra finansów publicznych z zachowaniem terminu określonego w ust. 1.

7. Płatności kwot należnych na podstawie tytułów egzekucyjnych udzielonych do chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, których egzekucja jeszcze się nie rozpoczęła, dokonuje się na podstawie ust. 1–6".

5 Zgodnie z uzasadnieniem do OUG nr 8/2014 przyjęcie rozporządzenia było uzasadnione w szczególności „trudnościami, napotykanymi aktualnie w kontekście wykonywania orzeczeń sądowych mających za przedmiot zwrot kwoty podatku od zanieczyszczeń powodowanych przez pojazdy samochodowe oraz podatku od emisji zanieczyszczeń przez pojazdy samochodowe w związku z negatywnym wpływem egzekucji tytułów egzekucyjnych w oparciu o przepisy prawa powszechnego zarówno na budżet zarządu funduszu ochrony środowiska, jak i na budżet ogólny, a także koniecznością ustanowienia przepisów szczególnych mających zastosowanie przez określony czas w odniesieniu do egzekucji orzeczeń sądowych nakazujących zwrot kwoty podatku od zanieczyszczeń powodowanych przez pojazdy samochodowe oraz podatku od emisji zanieczyszczeń przez pojazdy samochodowe. Brak rzeczonych przepisów doprowadziłby bowiem do niemożliwości utrzymania równowagi budżetowej i – pośrednio – do nieposzanowania zobowiązań wewnętrznych podjętych przez zarząd funduszu ochrony środowiska oraz nieposzanowania zobowiązań podjętych przez Rumunię w dziedzinie ochrony środowiska wynikających z posiadania przez nią statusu państwa członkowskiego Unii Europejskiej".

6 Ordinul nr. 365/741 al ministrului mediului şi schimbărilor climatice şi al ministrului finanţelor publice privind aprobarea Procedurii de efectuare a plăţilor sumelor prevăzute prin hotărâri judecătoreşti având ca obiect restituirea taxei pe poluare pentru autovehicule şi a taxei pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule şi a modelului şi conţinutului unor formulare şi pentru modificarea anexei nr. 4 la Ordinul ministrului mediului şi schimbărilor climatice şi al viceprim-ministrului, ministrul finanţelor publice, nr. 490/407/2013 pentru aprobarea Procedurii de restituire a sumelor prevăzute la art. 7, 9 şi 12 din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 9/2013 privind timbrul de mediu pentru autovehicule, precum şi a sumelor stabilite de instanţele de judecată prin hotărâri definitive şi irevocabile (rozporządzenie nr 365/741 ministra środowiska i zmian klimatycznych oraz ministra finansów publicznych w sprawie zatwierdzenia procedury zapłaty kwot stanowiących przedmiot orzeczeń sądowych dotyczących zwrotu podatku od zanieczyszczeń powodowanych przez pojazdy samochodowe, w sprawie zatwierdzenia modelu i treści niektórych formularzy i zmiany załącznika 4 do rozporządzenia nr 490/407/2013 ministra środowiska i zmian klimatycznych, wiceministra oraz ministra finansów w sprawie zatwierdzenia procedur zwrotu kwot, o których mowa w art. 7, 9 i 12 rozporządzenia nr 9/2013 ustanawiającego opłatę środowiskową od pojazdów samochodowych, a także kwot określonych przez sądy w orzeczeniach ostatecznych i niepodlegających uchyleniu) z dnia 19 marca 2014 r. (zwane dalej „rozporządzeniem nr 365/741/2014"), zostało przyjęte na podstawie art. XV ust. 6 OUG nr 8/2014 i przewiduje szczegółowe zasady stosowania rzeczonego art. XV.

7 Artykuł 1 ust. 2 i 3 owego rozporządzenia stanowi:

„2. Zapłata kwot ustalonych w drodze orzeczenia sądowego o zwrocie podatku od zanieczyszczeń powodowanych przez pojazdy samochodowe oraz podatku od emisji zanieczyszczeń przez pojazdy samochodowe, odsetek naliczanych do chwili spłaty całej kwoty oraz kosztów postępowania, jak też wszelkich innych zasądzonych sądowo kwot, wykonalnych do dnia 31 grudnia 2015 r., następuje w ciągu pięciu lat kalendarzowych w postaci rocznej płatności 20% tej wartości, zgodnie z art. XV [OUG nr 8/2014].

3. Przewidziane w ust. 2 wnioski podatników o zwrot podatku są rozpatrywane na podstawie przepisów [OG nr 92/2003] w ciągu 45 dni od złożenia, a płatność rat rocznych odbywa się zgodnie z harmonogramem sporządzonym w tym celu […]".

8 Artykuł 3 rzeczonego rozporządzenia przewiduje:

„Kwoty, o których mowa w art. 1 ust. 2, łącznie z kwotą, o którą zostały zaktualizowane w ramach aktualizacji dokonanej w dniu zapłaty, są pokrywane przez kwoty pobrane z tytułu opłaty [środowiskowej], z budżetu funduszu środowiska".

9 Załącznik I do rozporządzenia nr 365/741/2014 ustanawia, w swoim rozdziale I, procedurę znajdującą zastosowanie do zapłaty kwot, o których mowa w art. XV ust. 1 OUG nr 8/2014, ustalonych w orzeczeniach sądowych, których przedmiot stanowi zwrot podatku od zanieczyszczeń powodowanych przez pojazdy samochodowe oraz podatku od emisji zanieczyszczeń przez pojazdy samochodowe.

10 Zgodnie z pkt 7 i 19 rozdziału I przywołanego załącznika I:

„7. Do wniosku o zwrot należy dołączyć, dla celów weryfikacji, następujące dokumenty:

a) uwierzytelniony odpis wykonalnego orzeczenia stwierdzającego obowiązek zwrotu;

b) dokument tożsamości osoby fizycznej lub przedstawiciela osoby prawnej, któremu towarzyszy odpis odnośnego pełnomocnictwa;

[…]

19. Zapłatę każdej z rocznych rat, zgodnie z harmonogramem aktualizowanych kwot oraz odsetek określonych w pkt 11 w tym celu, właściwy organ administracji podatkowej rozpatruje wniosek i dokonuje zapłaty ewentualnego wyrównania przy uwzględnieniu wszystkich zobowiązań podatkowych płatnika na dzień, w którym ma nastąpić zapłata rocznej raty zwrotu […]".

11 Ordonanța Guvernului nr. 22 privind executarea obligațiilor de plată ale instituțiilor publice, stabilite prin titluri executorii (rozporządzenie z mocą ustawy nr 22 z dnia 30 stycznia 2002 r. przyjęte w trybie pilnym w sprawie wykonania stwierdzonych tytułem egzekucyjnym zobowiązań do zapłaty ciążących na organach administracji publicznej) z dnia 30 stycznia 2002 r. (*Monitorul Oficial al României*, część I, nr 81 z 1 lutego 2002 r.) w brzmieniu mającym zastosowanie do stanu faktycznego, którego dotyczy postępowanie główne (zwane dalej „OG nr 22/2002") stanowi w swoim art. 1:

„1. Wierzytelności stwierdzone tytułem egzekucyjnym, których obowiązek zapłaty ciąży na instytucjach lub organach publicznych, są spłacane poprzez kwoty zatwierdzone w tym celu w ich budżetach lub, w stosownym przypadku, tytułach wydatków, które obejmują dany obowiązek zapłaty.

2. Wierzytelności stwierdzone tytułem egzekucyjnym, których obowiązek zapłaty ciąży na instytucjach lub organach publicznych, nie mogą być spłacane poprzez kwoty przeznaczone w zatwierdzonym budżecie na pokrycie wydatków z zakresu organizacji i funkcjonowania, w tym wydatków na personel, mających na celu umożliwienie wspomnianym instytucjom lub organom wypełnienie obowiązków i celów ustawowych, w związku z którymi zostały one utworzone".

12 Artykuł 2 wspomnianego rozporządzenia przewiduje:

„Jeśli spłacanie wierzytelności stwierdzonych tytułem egzekucyjnym nie zostaje rozpoczęte lub nie jest kontynuowane ze względu na brak środków, instytucja będąca dłużnikiem jest zobowiązana do podjęcia w terminie sześciu miesięcy kroków koniecznych do spełnienia obowiązku zapłaty. Termin ten biegnie od dnia, w którym dłużnik otrzymał wezwanie do zapłaty wystosowane przez właściwy organ egzekucyjny na wniosek wierzyciela".

13 Zgodnie z brzmieniem art. 3 OG nr 22/2002:

„W przypadku gdy instytucje publiczne nie spełniają obowiązku zapłaty, o którym mowa w art. 2, wierzyciel może zażądać przeprowadzenia egzekucji zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego lub innymi przepisami ustawowymi mającymi zastosowanie w tym zakresie".

14 Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 2336 pentru aprobarea Procedurii de punere în aplicare a titlurilor executorii în baza cărora se solicită înființarea popririi conturilor autorităților și instituțiilor publice deschise la nivelul unităților Trezoreriei Statului (rozporządzenie ministra finansów publicznych nr 2336 w sprawie przyjęcia procedur wykonywania tytułów egzekucyjnych, na podstawie których dokonuje się zajęcia kont organów i instytucji publicznych otwartych na rzecz skarbu państwa) z dnia 19 lipca 2011 r., następnie zmienione i uzupełnione (zwane dalej „rozporządzeniem nr 2336/2011") przewiduje w art. 10^{1}:

„1. W przypadku zatwierdzenia przez sąd zajęcia kont zaspokojenia można dokonywać wyłącznie z sum zajętych, posiadanych przez dłużnika lub należnych mu od osób trzecich, umożliwiających zaspokojenie wierzytelności uznanych za podlegające zapłacie przez instytucje i organy publiczne, z zastrzeżeniem ograniczeń określonych w art. 1 ust. 2 [OG] nr 22/2002, zatwierdzonego w brzmieniu uzupełnionym przez ustawę nr 288/2002, następnie zmienioną i uzupełnioną.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, procedura wykonywania tytułów egzekucyjnych, o której mowa w art. 1–10, znajduje zastosowanie mutatis mutandis".

15 Postępowanie podatkowe zostało ustanowione w OG nr 92/2003.

16 Artykuł 116 rzeczonego rozporządzenia, zatytułowany „Zwrot", stanowi w ust. 1, 2, 4 i 6, co następuje:

„1. Wierzytelności państwa, jednostek administracyjnych lub terytorialnych lub ich pododdziałów zajmujących się podatkami, opłatami, składkami lub wszelkimi innymi sumami należnymi na rzecz ogólnego skonsolidowanego budżetu wygasają poprzez potrącenie z wierzytelnościami dłużnika stanowiącymi kwoty, które podlegają zwrotowi lub spłacie z budżetu państwa do wysokości kwot najniższych, w przypadku gdy obydwie strony są wzajemnie wierzycielami i dłużnikami, pod warunkiem że danymi wierzytelnościami zarządzają te same organy publiczne, w tym jednostki im podległe.

2. Wierzytelności podatkowe dłużnika są potrącane ze zobowiązaniami objętymi tym samym budżetem, a pozostająca różnica pokrywa proporcjonalnie zobowiązania objęte innymi budżetami, z zastrzeżeniem warunków przewidzianych w ust. 1.

[…]

4. Jeśli ustawa nie stanowi inaczej, potrącenie następuje z mocy prawa w dniu, w którym wierzytelności istnieją jednocześnie, są pewne, wyrażone w kwocie pieniężnej i wymagalne.

[…]

6. Potrącenie jest stwierdzane przez właściwy podmiot administracji podatkowej na wniosek dłużnika lub z urzędu”.

17 Artykuł 24 Legea contenciosului administrativ nr 554 (ustawy nr 554 o postępowaniu administracyjnym) z dnia 2 grudnia 2004 r. (*Monitorul Oficial al României*, część I, nr 1154 z dnia 7 grudnia 2004 r.), ze zmianami, zatytułowany „Obowiązek wykonania”, przewiduje w swoim ust. 1:

„Jeśli w następstwie uwzględnienia skargi organ publiczny jest zobowiązany do przyjęcia, zastąpienia lub zmiany aktu administracyjnego lub przyjęcia innego środka albo dokonania określonych czynności administracyjnych, ostateczny wyrok wykonywany jest dobrowolnie w terminie w nim przewidzianym, a w przypadku braku takiego terminu – najpóźniej w terminie 30 dni od dnia, w którym wyrok stał się ostateczny”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

18 S.G. Câmpean dokonała w Rumunii rejestracji używanego pojazdu samochodowego zakupionego w Niemczech. Dla celów dokonania rejestracji w dniu 18 stycznia 2012 r. S.G. Câmpean zapłaciła kwotę 2737 RON (rumuńskich lei) (ok. 615 EUR) tytułem podatku od emisji zanieczyszczeń przez pojazdy samochodowe, zgodnie z ustawą nr 9/2012.

19 W dniu 21 lutego 2012 r. S.G. Câmpean wniosła do Tribunalul Sibiu (sądu okręgowego w Sybinie) skargę, żądając zwrotu tej kwoty powiększonej o należne od niej odsetki naliczone do dnia rzeczywistego zwrotu, powołując się na niezgodność wspomnianego podatku z prawem Unii.

20 Żywiąc wątpliwości co do zgodności spornego podatku z prawem Unii, sąd odsyłający postanowił w dniu 15 listopada 2012 r. zawiesić postępowanie w sprawie i wystąpić do Trybunału z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

21 Postanowieniem z dnia 3 lutego 2014 r., Câmpean i Ciocoiu (C-97/13 i C-214/13, niepublikowanym, EU:C:2014:229) Trybunał orzekł, że art. 110 TFUE należy interpretować w ten sposób, iż stoi on na przeszkodzie stosowaniu podatków tego rodzaju, jak wspomniany rumuński podatek od emisji zanieczyszczeń przez pojazdy samochodowe przewidziany przez ustawę nr 9/2012. Trybunał nie ograniczył skutków swojego wyroku w czasie.

22 W ramach tego samego sporu sąd odsyłający powziął jednak wątpliwość co do zgodności z prawem Unii oraz z pewnymi innymi instrumentami przyjętymi przez Radę Europy uregulowania krajowego przyjętego po wydaniu przez Trybunał ww. orzeczenia i dotyczącego zasad zwrotu nienależnie pobranego podatku, a w szczególności art. XV OUG nr 8/2014.

23 Uregulowanie owo przewiduje w szczególności rozłożenie na raty nienależnie pobranej kwoty na okres pięciu lat, przy czym rocznie miałoby być zwracane 20% całej żądanej kwoty, łącznie z odsetkami i kosztami postępowania. Zdaniem sądu odsyłającego przywołane uregulowanie, jako że nie umożliwia ono wykonywania orzeczeń sądowych w rozsądnym terminie, narusza w szczególności prawo do uzyskania rzeczywistego zwrotu nienależnie pobranych podatków, prawo własności oraz prawo do rzetelnego procesu.

24 W tych okolicznościach Tribunalul Sibiu (sąd okręgowy w Sybinie) postanowił w dniu 22 kwietnia 2014 r. zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z pierwszym pytaniem prejudycjalnym.

25 Następnie sąd ów otworzył na nowo ustny etap postępowania w toczącym się przed nim postępowaniu. Przy tej okazji skarżąca w postępowaniu głównym podniosła, że w związku z wejściem w życie, po pierwsze, przepisów wykonawczych do art. XV OUG nr 8/2014 oraz przepisów regulujących postępowanie egzekucyjne dla tytułów egzekucyjnych wydanych przeciwko skarbowi państwa

i mających zastosowanie w przypadkach, gdy tenże art. XV nie ma zastosowania, konieczne byłoby uzupełnienie przez sąd odsyłający wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym o dodatkowe pytania prejudycjalne. Uznając, że przywołane przepisy prawne spowodują opóźnienie zwrotu nienależnie pobranych podatków na rzecz jednostek, nie oferując w zamian możliwości wystąpienia z wnioskiem o wszczęcie egzekucji orzeczeń ustalających istnienie ich wierzytelności, sąd odsyłający uzupełnił pierwsze pytanie prejudycjalne, dodając pięć kolejnych pytań.

26 W konsekwencji Trybunałowi zostały przedstawione przez Tribunalul Sibiu (sąd okręgowy w Sybinie) następujące pytania prejudycjalne:

„1) Czy art. 6 [TUE], art. 17, 20, art. 21 ust. 1 i art. 47 [karty], a także ustanowioną w orzecznictwie Trybunału zasadę zwrotu podatków zakazanych na podstawie prawa Unii oraz rekomendację nr 16/2003 Komitetu Ministrów Rady Europy i rezolucję nr 1787/2011 Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie uregulowaniu takiemu jak art. XV [OUG nr 8/2014]?

2) Czy prawo Unii, do którego odwołano się w [pytaniu pierwszym], a także rekomendacja nr 16/2003 Komitetu Ministrów Rady Europy, rezolucja nr 1787/2011 Zgromadzenia Parlamentarnego Rady Europy, rekomendacja nr (80)2 Komitetu Ministrów mogą być interpretowane w ten sposób, że stoją na przeszkodzie uregulowaniom takim jak [rozporządzenie nr 365/741/2014], art. 1, 2 i 3 [OG nr 22/2002] i [rozporządzenie nr 2336/2011]?

3) Czy wspomniane powyżej prawo Unii oraz orzecznictwo Trybunału [wyrok z dnia 22 czerwca 1989 r., Costanzo, 103/88, EU:C:1989:256] należy interpretować w ten sposób, że organy administracji krajowej (w niniejszym przypadku – organy podatkowe i ochrony środowiska) powinny wykonać z urzędu i bezzwłocznie orzeczenia sądowe wydane w sprawach administracyjnych i podatkowych, przy czym osoba, na rzecz której zwrot ma nastąpić, nie ma obowiązku zażądania przeprowadzenia egzekucji ani przestrzegania innych formalności nałożonych przez stronę pozwaną będącą dłużnikiem?

4) Co oznacza w świetle prawa Unii termin »bezzwłocznie«, który odnosi się do wykonania przez krajowe organy administracyjne orzeczenia sądowego w sprawie administracyjnej lub podatkowej lub do dokonania potrącenia wierzytelności osób, na rzecz których zwrot podatku ma nastąpić, z innymi zobowiązaniami wzajemnymi, jakie osoby te posiadają wobec państwa?

5) Czy prawo Unii należy interpretować w ten sposób, że kary takie jak przewidziane w rozdziale II pkt 1 lit. b) rekomendacji nr 16/2003 Komitetu Ministrów Rady Europy (a mianowicie grzywna przewidziana w art. 24 ust. 3 ustawy nr 554 o postępowaniu administracyjnym) mogą być nakładane także w przypadku niewykonania zobowiązań pieniężnych ciążących na administracji na mocy orzeczenia sądowego?

6) W przypadku egzekucji orzeczenia sądowego przeciwko administracji publicznej, jakie składniki majątku mogą być zajęte zgodnie z rozdziałem II pkt 2 lit. d) rekomendacji nr 16/2003 Komitetu Ministrów Rady Europy?”.

W przedmiocie właściwości Trybunału i dopuszczalności wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

27 Rząd rumuński podnosi niedopuszczalność wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w całości, ponieważ odpowiedź na przedstawione pytania jest w jego opinii nieprzydatna dla rozstrzygnięcia sporu stanowiącego przedmiot postępowania głównego. Rząd rumuński uważa, że rzeczone pytania dotyczą zasad wykonywania orzeczeń sądowych, które sąd ów ma wydać w ramach rozpatrywanego sporu, który to spór dotyczy wyłącznie wniosku indywidualnego podmiotu o zwrot

podatku nienależnie pobranego przez skarb państwa. Jako że kontradyktoryjna faza postępowania nie została jeszcze zakończona i wobec braku wskazówki co do wystąpienia przez S.G. Câmpean z wnioskiem o zastosowanie środków zabezpieczających w kontekście wykonania orzeczenia sądowego, które ma zostać wydane przez sąd odsyłający, sąd ów uważa, że brak jest podstaw, by zastanawiać się nad zasadami wykonywania rzeczonego orzeczenia.

28 Ewentualnie rząd rumuński podnosi częściową niedopuszczalność wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, ponieważ niektóre pytania prejudycjalne dotyczą instrumentów Rady Europy, które nie stanowią części składowej porządku prawnego Unii.

29 Należy przypomnieć, że w pierwszej kolejności zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału pytania dotyczące wykładni prawa Unii zadane przez sąd krajowy w ramach stanu prawnego i faktycznego, za którego ustalenie jest on odpowiedzialny, przy czym prawidłowość tych ustaleń nie podlega ocenie przez Trybunał, korzystają z domniemania, iż mają znaczenie dla sprawy. W szczególności, w ramach systemu współpracy sądowej ustanowionego na podstawie art. 267 TFUE zadaniem Trybunału nie jest weryfikowanie ani kwestionowanie prawidłowości wykładni prawa krajowego dokonanej przez sąd krajowy, do której dokonania to sąd krajowy jest wyłącznie właściwy. Trybunał powinien także – w przypadku gdy sąd krajowy zwrócił się do niego z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym – trzymać się wykładni prawa krajowego, która została mu przedstawiona przez ten sąd (zob. w szczególności wyrok z dnia 6 października 2015 r., Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, pkt 12, 13 i przytoczone tam orzecznictwo).

30 Ponadto odmowa wydania przez Trybunał orzeczenia w trybie prejudycjalnym, o które wnioskował sąd krajowy, jest możliwa tylko wtedy, gdy jest oczywiste, że wykładnia prawa Unii, o którą wnioskowano, nie ma żadnego związku ze stanem faktycznym lub z przedmiotem postępowania głównego, gdy problem jest natury hipotetycznej bądź gdy Trybunał nie dysponuje informacjami w zakresie stanu faktycznego lub prawnego niezbędnymi do udzielenia przydatnej odpowiedzi na pytania, które zostały mu postawione (wyroki: z dnia 21 maja 2015 r., Verder LabTec, C-657/13, EU:C:2015:331, pkt 29; a także z dnia 6 października 2015 r., Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, pkt 14 i przytoczone tam orzecznictwo).

31 W niniejszej sprawie przychylenie się do argumentacji rządu rumuńskiego, w myśl której sąd odsyłający nie może w ramach postępowania głównego orzec w przedmiocie zasad wykonywania orzeczenia, które ma następnie wydać w przedmiocie złożonego przez S.G. Câmpean wniosku o zwrot podatku, sprowadzałoby się do dokonania wykładni prawa krajowego, do której dokonania wyłącznie właściwy jest sąd odsyłający.

32 Z postanowienia odsyłającego oraz z jego uzupełnienia wyraźnie wynika bowiem, że sąd odsyłający uważa się za właściwy dla stosowania uregulowań dotyczących zasad wykonywania orzeczenia co do istoty sprawy, które ma następnie wydać, w fazie postępowania, w której się ono obecnie znajduje. Ponadto S.G. Câmpean podniosła w przedstawionych przez siebie uwagach, że wniosła ona do rzeczonego sądu, by wydane przez niego orzeczenie podlegało natychmiastowemu i bezwarunkowemu wykonaniu i by art. XV OUG nr 8/2014 nie znalazł zastosowania do jej wykonania.

33 W opisanych okolicznościach i wobec braku innych elementów pozwalających uznać, że odpowiedzi Trybunału na pytania prejudycjalne nie będą użyteczne dla rozstrzygnięcia sporu stanowiącego przedmiot postępowania głównego, domniemanie znaczenia dla sprawy, przywołane w pkt 29 niniejszego wyroku, nie zostało w niniejszej sprawie obalone.

34 W drugiej kolejności, jeżeli chodzi o argument, za pomocą którego rząd rumuński podnosi niedopuszczalność wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w odniesieniu do instrumentów Rady Europy przywołanych w pytaniach prejudycjalnych, należy przypomnieć, że właściwość Trybunału do dokonywania wykładni w trybie prejudycjalnym, która wynika z art. 267 TFUE, obejmuje wyłącznie normy prawa Unii (wyrok z dnia 4 maja 2010 r., TNT Express

Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, pkt 59 i przytoczone tam orzecznictwo), z którymi nie mamy do czynienia w przypadku instrumentów Rady Europy, do których odwołuje się sąd odsyłający w pytaniach prejudycjalnych pierwszym, drugim, piątym i szóstym. Trybunał nie jest w związku z tym właściwy, by orzec w przedmiocie wymienionych pytań w zakresie, w jakim dotyczą one bezpośrednio wykładni przywołanych instrumentów.

35 Z zastrzeżeniem uściślenia dokonanego w punkcie poprzednim należy stwierdzić, że Trybunał jest właściwy, by udzielić odpowiedzi na pytania prejudycjalne, a wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest dopuszczalny.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

36 Za pomocą przedstawionych pytań sąd odsyłający pragnie w istocie ustalić, czy prawo Unii należy interpretować w ten sposób, że stoi ono na przeszkodzie systemowi zwrotów wraz z odsetkami podatków pobranych z naruszeniem prawa Unii, których kwota została ustalona w wykonalnych orzeczeniach sądowych, takiemu jak system przewidziany w art. XV OUG nr 8/2014 i rozporządzenie nr 365/741/2014, ewentualnie w art. 1–3 OG nr 22/2002 i art. 10^1 rozporządzenia nr 2336/2011.

37 Tymczasem z utrwalonego orzecznictwa wynika, że prawo uzyskania zwrotu podatków pobranych przez państwo członkowskie z naruszeniem przepisów prawa Unii jest konsekwencją i dopełnieniem praw przyznanych podmiotom prawa przez przepisy prawa Unii zakazujące takich podatków, zgodnie z interpretacją Trybunału. Państwa członkowskie są w związku z tym zobowiązane zwrócić co do zasady podatki pobrane z naruszeniem prawa Unii wraz z należnymi od tychże kwot odsetkami (zob. wyrok z dnia 6 października 2015 r., Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, pkt 24, 25 i przytoczone tam orzecznictwo).

38 W braku uregulowań Unii w dziedzinie zwrotu nienależnie pobranych podatków krajowych zadaniem każdego z państw członkowskich zgodnie z zasadą autonomii proceduralnej jest wyznaczenie właściwych sądów i określenie zasad postępowania w sprawach skarg mających na celu zapewnienie ochrony praw, które podatnicy wywodzą z prawa Unii (zob. podobnie w szczególności wyrok z dnia 6 października 2015 r., Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo).

39 Z tego względu zasady postępowania w sprawach mających na celu zapewnienie ochrony wynikających z prawa Unii uprawnień podmiotów prawa nie mogą być mniej korzystne niż w przypadku podobnych postępowań o charakterze wewnętrznym (zasada równoważności) i nie mogą powodować w praktyce, że korzystanie z uprawnień wynikających z prawa Unii stanie się niemożliwe lub nadmiernie utrudnione (zasada skuteczności) (zob. w szczególności wyrok z dnia 6 października 2015 r., Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, pkt 27 i przytoczone tam orzecznictwo).

40 Ponadto należy przypomnieć, że Trybunał orzekł już, iż zgodnie z zasadą lojalnej współpracy państwo członkowskie nie może przyjmować przepisów uzależniających zwrot podatku, który został uznany za niezgodny z prawem Unii wyrokiem Trybunału lub którego niezgodność z tymże prawem wynika z wyroku Trybunału, od warunków dotyczących specyficznie danego podatku, które są mniej korzystne aniżeli warunki, jakie wobec braku tych pierwszych znalazłyby zastosowanie do zwrotu podatku (zob. podobnie wyroki: z dnia 10 września 2002 r., Prisco i CASER, C-216/99 i C-222/99, EU:C:2002:472, pkt 77 i przytoczone tam orzecznictwo; a także z dnia 2 października 2003 r., Weber's Wine World i in., C-147/01, EU:C:2003:533, pkt 87).

41 To w świetle przywołanych powyżej zasad należy dokonać analizy pytań przedstawionych przez sąd odsyłający.

W przedmiocie zasady lojalnej współpracy

42 Z postanowienia odsyłającego wynika, że art. XV OUG nr 8/2014 i rozporządzenie nr 365/741/2014, przy czym to ostatnie zawiera przepisy wykonawcze do przywołanego art. XV, zostały przyjęte po wydaniu postanowienia z dnia 3 lutego 2014 r., Câmpean i Ciocoiu (C-97/13 i C-214/13, niepublikowanego, EU:C:2014:229), w którym Trybunał orzekł, że art. 110 TFUE stoi na przeszkodzie podatkowi tego rodzaju, jak wspomniany rumuński podatek od emisji zanieczyszczeń przez pojazdy samochodowe i że uregulowanie to zostało przyjęte w szczególności z powodu trudności napotykanych aktualnie w kontekście wykonywania orzeczeń sądowych mających za przedmiot zwrot kwoty nienależnie pobranych podatków. Celem rzeczonego uregulowania jest ustanowienie szczególnych zasad proceduralnych mających zastosowanie do wykonywania orzeczeń sądowych mających za przedmiot zwrot opisanych podatków.

43 W tej sytuacji oraz w świetle orzecznictwa przywołanego w pkt 40 niniejszego wyroku na sądzie odsyłającym będzie spoczywał obowiązek zbadania, czy owe zasady proceduralne są mniej korzystne aniżeli zasady, które znalazłyby zastosowanie wobec braku tych pierwszych zasad do zwrotu takiego jak zwrot stanowiący przedmiot sporu w postępowaniu głównym.

44 Zasadę lojalnej współpracy należy w związku z tym interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie przyjęciu przez państwo członkowskie przepisów uzależniających zwrot podatku, który został uznany za niezgodny z prawem Unii wyrokiem Trybunału lub którego niezgodność z tymże prawem wynika z wyroku Trybunału, od warunków dotyczących specyficznie danego podatku, które są mniej korzystne aniżeli warunki, które wobec braku tych pierwszych znalazłyby zastosowanie do zwrotu podatku, czego weryfikacja w niniejszej sprawie spoczywa na sądzie odsyłającym.

W przedmiocie zasady równoważności

45 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem poszanowanie zasady równoważności zakłada, że państwa członkowskie nie ustanawiają zasad proceduralnych mniej korzystnych w odniesieniu do wniosków o zwrot podatków oparty na naruszeniu prawa Unii w porównaniu z zasadami znajdującymi zastosowanie do skarg opartych na naruszeniu prawa wewnętrznego mających podobny przedmiot, podstawę i istotne elementy (zob. podobnie wyrok z dnia 19 lipca 2012 r., Littlewoods Retail i in., C-591/10, EU:C:2012:478, pkt 31 i przytoczone tam orzecznictwo).

46 Co do zasady do sądu krajowego, który posiada bezpośrednią wiedzę na temat zasad proceduralnych mających na celu zapewnienie w prawie krajowym ochrony praw wynikających dla jednostek z prawa Unii, należy ocena, czy owe zasady są zgodne z zasadą równoważności. Trybunał może jednak dla celów oceny, do której ma przystąpić sąd krajowy, dostarczyć pewnych elementów dotyczących wykładni prawa Unii (zob. wyroki: z dnia 1 grudnia 1998 r., Levez, C-326/96, EU:C:1998:577, pkt 39, 40; a także z dnia 19 lipca 2012 r., Littlewoods Retail i in., C-591/10, EU:C:2012:478, pkt 31).

47 Z art. XV ust. 1 OUG nr 8/2014 wynika, że przepis ten dotyczy zasad zwrotu kwot ustalonych w orzeczeniach sądowych mających za przedmiot zwrot nienależnie pobranych podatków, odsetek naliczonych do dnia rzeczywistego zwrotu owych kwot w całości oraz kosztów postępowania, a także wszelkich innych kwot określonych przez sądy. Omawiany art. XV przewiduje w ust. 1–4, że zwrot rzeczonych kwot jest rozłożony na raty na okres pięciu lat w postaci corocznej spłaty 20% całej kwoty, że wnioski o zwrot są rozpatrywane w terminie 45 dni od ich złożenia i że wszystkie postępowania egzekucyjne zostają zawieszone z mocy prawa na okres pięciu lat, o którym mowa w art. XV ust. 1.

48 Artykuł 3 rozporządzenia nr 365/741/2014 uściśla, że kwoty podlegające zwrotowi są pokrywane przez kwoty pobrane, z tytułu opłaty środowiskowej, z budżetu funduszu ochrony środowiska. Ponadto zgodnie z art. 7 załącznika 1 do rozporządzenia nr 365/741/2014 każdemu wnioskowi towarzyszą – dla celów weryfikacji – pewne dokumenty, takie jak uwierzytelniony odpis wykonalnego orzeczenia

stwierdzającego obowiązek zwrotu oraz dokument tożsamości osoby fizycznej. Punkt 19 przywołanego załącznika 1 przewiduje, że właściwy organ administracji podatkowej rozpatruje wniosek i dokonuje w ramach zapłaty raty rocznej ewentualnego wyrównania przy uwzględnieniu wszystkich zobowiązań podatkowych płatnika na dzień, w którym ma nastąpić zapłata rocznej raty zwrotu.

49 Aby wykazać, że przywołane zasady proceduralne są analogiczne do zasad znajdujących zastosowanie do podobnych skarg opartych na naruszeniu prawa krajowego, rząd rumuński przedstawił w swoich uwagach na piśmie rozłożony na raty na okres pięciu lat mechanizm spłat roszczeń pracowniczych wywodzonych przez podmioty prywatne względem administracji publicznej z przepisów prawa krajowego.

50 Rząd rumuński zauważył ponadto, że termin 45 dni, w którym należy rozpatrzyć wniosek o wykonanie orzeczenia sądowego dotyczącego zwrotu nienależnie pobranego podatku, odpowiada terminowi 45 dni znajdującemu co do zasady zastosowanie do rozpatrywania wniosków o zwrot pobranych kwot z budżetu państwa.

51 Aby zatem ustalić, czy wymogi wynikające z zasady równoważności są w sprawie stanowiącej przedmiot postępowania głównego poszanowane, na sądzie odsyłającym spoczywa obowiązek zbadania, w pierwszej kolejności, czy skarga, do której zastosowanie znajdują zasady proceduralne uważane przez rząd rumuński za analogiczne do zasad ustanowionych przez art. XV OUG nr 8/2014 i rozporządzenie nr 365/741/2014 są – z punktu widzenia ich przedmiotu, podstawy i istotnych elementów – podobne do skarg opartych na naruszeniu prawa Unii, takich jak skarga wytoczona w postępowaniu głównym.

52 Jak zauważa również rzecznik generalny w pkt 34 swojej opinii, nie wydaje się, aby tak było w przypadku powództwa zmierzającego do uzyskania zwrotu zaległych wynagrodzeń podlegających wypłaceniu przez administrację publiczną, czego zweryfikowanie należy jednak do sądu odsyłającego.

53 Po zidentyfikowaniu skargi, względnie skarg przysługujących na podstawie prawa krajowego podobnych do skargi wytoczonej w postępowaniu głównym, sąd odsyłający będzie musiał, w drugiej kolejności, ustalić, czy zasady procesowe znajdujące zastosowanie do tego rodzaju skarg opartych na prawie krajowym nie są w rzeczywistości korzystniejsze od zasad znajdujących zastosowanie w postępowaniu głównym na podstawie art. XV OUG nr 8/2014 i rozporządzenia nr 365/741/2014.

54 W końcu, jeżeli chodzi o uregulowanie krajowe, które zdaniem sądu odsyłającego miałoby zastosowanie w zawisłej przed nim sprawie, jeśli sąd ów miałby uznać, że zasada równoważności stoi na przeszkodzie art. XV OUG nr 8/2014 i rozporządzeniu nr 365/741/2014, a mianowicie o art. 1–3 OG nr 22/2002 i art. 10^{1} rozporządzenia nr 2336/2011, żaden element akt sprawy, którymi dysponuje Trybunał, nie pozwala na sformułowanie wniosku, że rzeczone uregulowanie stosowałoby się w inny sposób do sporów opartych na prawie Unii aniżeli do podobnych sporów opartych na prawie krajowym, ponieważ uregulowanie to wydaje się stanowić uregulowanie znajdujące co do zasady zastosowanie w sporach z zakresu prawa administracyjnego, co zostało również potwierdzone przez skarżącą w postępowaniu głównym na rozprawie.

55 W świetle niektórych argumentów skarżącej w postępowaniu głównym podniesionych w przedstawionych przez nią uwagach na piśmie, które można by rozumieć w ten sposób, że zasady wykonywania orzeczeń sądowych dotyczących praw wywodzonych z porządku prawnego Unii muszą być identyczne niezależnie od charakteru sporu, należy jednak podkreślić, że poszanowanie zasady równoważności zakłada równe traktowanie skarg opartych na naruszeniu prawa krajowego oraz podobnych skarg opartych na naruszeniu prawa Unii, a nie równowagę pomiędzy krajowymi przepisami postępowania mającymi zastosowanie do sporów o różnym charakterze, czy też należących do różnych dziedzin prawa (zob. podobnie wyroki: z dnia 6 października 2015 r., Orizzonte Salute, C-61/14, EU:C:2015:655, pkt 67; a także z dnia 6 października 2015 r., Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo).

56 Zasadę równoważności należy w związku z tym interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie temu, by państwo członkowskie ustanawiało dla wniosków o zwrot podatku oparty na naruszeniu prawa Unii zasady proceduralne mniej korzystne aniżeli zasady, które znajdują zastosowanie do podobnych wniosków opartych na naruszeniu prawa wewnętrznego. Na sądzie odsyłającym spoczywa obowiązek dokonania weryfikacji niezbędnych dla zagwarantowania poszanowania rzeczonej zasady w kontekście uregulowania znajdującego zastosowanie do zawisłego przed nim sporu.

W przedmiocie zasady skuteczności

57 Jeżeli chodzi o wymogi wynikające z zasady skuteczności, należy zbadać, w pierwszej kolejności, czy system zwrotu podatków pobranych z naruszeniem prawa Unii, taki jak system ustanowiony przez zasady sformułowane w art. XV OUG nr 8/2014 i rozporządzeniu nr 365/741/2014, czyni korzystanie z uprawnień wywodzonych z porządku prawnego Unii w praktyce nadmiernie utrudnionym albo niemożliwym, mając na uwadze miejsce danych zasad w ramach całej procedury, jej przebieg i jej cechy szczególne przed poszczególnymi sądami krajowymi (zob. podobnie wyroki: z dnia 27 czerwca 2013 r., Agrokonsulting-04, C-93/12, EU:C:2013:432, pkt 48; a także z dnia 6 października 2015 r., Târşia, C-69/14, EU:C:2015:662, pkt 36, 37).

58 W tym kontekście należy zauważyć, że w wyniku stosowania przywoływanego uregulowania jednostka, której zostało przyznane prawo do zwrotu spornego podatku na mocy orzeczenia sądowego, musi wystąpić do właściwego organu władzy publicznej z wnioskiem o zwrot kwoty uiszczonej z tytułu owego podatku, któremu to wnioskowi muszą towarzyszyć dokumenty niezbędne dla wykonania zobowiązania ciążącego na owym organie zgodnie ze wspomnianym tytułem egzekucyjnym. Wbrew temu, co wydaje się sądzić skarżąca w postępowaniu głównym, taki wymóg nie wydaje się, jako taki i wobec braku wskazówki co do ewentualnego istnienia przeszkód polegających dla przykładu na nadmiernych kosztach odnośnej procedury, czynić zwrotu przedmiotowych podatków nadmiernie utrudnionym, co stwierdził również rzecznik generalny w pkt 44 i 45 swojej opinii.

59 Inaczej wygląda sytuacja, gdy jednostka, która uzyskała tytuł egzekucyjny na zakończenie postępowania sądowego i która wystąpiła o jego wykonanie przed właściwym organem administracji publicznej, zostaje na podstawie przepisów prawnych stanowiących przedmiot sporu w postępowaniu głównym skonfrontowana z pięcioletnim terminem, w ramach którego ma otrzymać całkowity zwrot należnych jej kwot, co powoduje utrzymanie sytuacji niezgodności z prawem w miejsce przeprowadzenia zwrotu rzeczonych kwot w najszybszym możliwym terminie.

60 Ponadto zwrot należnych kwot zależy, zgodnie z art. 3 rozporządzenia nr 365/741/2014, co podnieśli zainteresowani na rozprawie, od dostępności funduszy pobranych z tytułu podatku od pojazdów, a mianowicie z tytułu opłaty środowiskowej. Jednostka nie dysponuje środkami pozwalającymi na przymuszenie właściwego organu administracji publicznej do wywiązania się z ciążącego na nim zobowiązania, jeśli nie wykonuje go on dobrowolnie, ponieważ stosownie do tego samego uregulowania egzekucja na podstawie przepisów prawa powszechnego jest wyłączona przez okres pięciu lat.

61 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że opisany system zwrotu kwot pobranych z naruszeniem prawa Unii oraz należnych od nich odsetek, których łączna kwota została ustalona w wykonalnym orzeczeniu sądowym, traktowany jako całość, stwarza dla jednostki sytuację wydłużonej w czasie niepewności co do chwili, w której otrzyma ona całkowity zwrot kwoty nienależnie pobranego podatku, przy czym nie dysponuje ona środkami pozwalającymi na przymuszenie właściwego organu administracji publicznej do wywiązania się z ciążącego na nim zobowiązania, jeśli nie wykonuje on go dobrowolnie, czy to z powodów związanych z brakiem funduszy, czy też z innych względów.

62 W związku z tym system zwrotu podatków pobranych z naruszeniem prawa Unii, taki jak przewidziany przez art. XV OUG nr 8/2014 i rozporządzenie nr 365/741/2014 czyni korzystanie z uprawnień wywodzonych z porządku prawnego Unii nadmiernie utrudnionym i nie spełnia ciążącego na państwach członkowskich obowiązku zagwarantowania pełnej skuteczności rzeczonych uprawnień.

63 Rząd rumuński ogranicza się do uzasadnienia wprowadzenia badanego systemu w istocie istnieniem trudności ekonomicznych i instytucjonalną blokadą szybkiego wykonywania wykonalnych orzeczeń sądowych, których przedmiot stanowi zwrot podatków pobranych z naruszeniem prawa Unii.

64 Wystarczy jednak w tej kwestii przypomnieć, że państwa członkowskie, które pobrały podatki z naruszeniem prawa Unii, są, w świetle orzecznictwa przywołanego w pkt 37 niniejszego wyroku, zobowiązane do ich zwrotu wraz z odsetkami. W tym względzie nie można uznać, jak zauważył również rzecznik generalny w pkt 47 swojej opinii, by państwo członkowskie, występujące w charakterze dłużnika w sporze takim jak rozpatrywany w postępowaniu głównym, mogło powoływać się na niewystarczające fundusze dla uzasadnienia niemożliwości wykonania orzeczenia sądowego uznającego prawo jednostki wywodzone z porządku prawnego Unii.

65 Podobnie autonomia proceduralna przyznana państwom członkowskim w odniesieniu do definiowania zasad proceduralnych regulujących zwrot podatków pobranych z naruszeniem prawa Unii wraz z należnymi odsetkami nie może sięgać tak daleko, by w praktyce uniemożliwić, względnie nadmiernie utrudnić, korzystanie z rzeczonych uprawnień ze względów związanych z trudnościami w ich wdrażaniu lub ze względów czysto ekonomicznych.

66 Z tego wynika, że zasadę skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie systemowi zwrotu podatków pobranych z naruszeniem prawa Unii wraz z odsetkami, których łączna kwota została ustalona w wykonalnym orzeczeniu sądowym, takiemu jak system stanowiący przedmiot sporu w postępowaniu głównym, który przewiduje rozłożenie zwrotu podatku na raty na okres pięciu lat i który uzależnia wykonanie rzeczonych orzeczeń od posiadania wystarczających funduszy pobranych z tytułu innego podatku, przy czym jednostka nie dysponuje środkami pozwalającymi na przymuszenie właściwego organu administracji publicznej do wywiązania się z ciążącego na nim zobowiązania, jeśli nie wykonuje go on dobrowolnie.

67 Po drugie, jeśli chodzi o art. 1–3 OG nr 22/2002 i art. 10^1 rozporządzenia nr 2336/2011, a mianowicie uregulowanie, które zdaniem sądu odsyłającego miałoby znaleźć zastosowanie w zawisłej przed nim sprawie, gdyby art. XV OUG nr 8/2014 i rozporządzenie nr 365/741/2014 nie miały mieć zastosowania, sąd ów wskazuje, bez dalszych uściśleń, że stosowanie rzeczonego uregulowania opóźniałoby rzeczywisty zwrot kwot należnych od organów administracji publicznej, względnie czyniłoby ten zwrot niemożliwym.

68 Nie wydaje się jednak, by termin sześciu miesięcy, taki jak przewidziany w art. 2 i 3 OG nr 22/2002, wyznaczony organom administracji publicznej na dobrowolne wywiązanie się z zobowiązań ciążących na nich na mocy tytułu egzekucyjnego, czynił – sam w sobie – nadmiernie utrudnionym wykonywanie uprawnień wywodzonych przez jednostki z prawa Unii. Ponadto jednostki takie mogą – po upływie wspomnianego terminu – wszcząć postępowanie egzekucyjne wobec organu administracji publicznej będącego dłużnikiem, jeżeli ten ostatni nie wywiązuje się z ciążących na nim zobowiązań w terminie wyznaczonym dla dobrowolnego wykonania zobowiązania.

69 Jeżeli jednak, jak podnosi skarżąca w postępowaniu głównym, przepisy prawa krajowego, takie jak art. 1–3 OG nr 22/2002 i art. 10^1 rozporządzenia nr 2336/2011, wydłużają wykonanie orzeczenia sądowego, którego przedmiotem są uprawnienia wywodzone z porządku prawnego Unii poza okres sześciu miesięcy przewidzianych w ar. 2 i 3 OG nr 22/2002 z samego tylko powodu braku funduszy w budżecie przewidzianym dla celów zwrotu rzeczonych kwot, przy czym jednostka nie dysponuje środkami pozwalającymi na przymuszenie właściwego organu administracji publicznej do wywiązania się z ciążącego na nim zobowiązania, czy to za pomocą wystąpienia z wnioskiem o zajęcie, czy też za

pomocą innych środków mających na celu zagwarantowanie wykonania zobowiązań ciążących na organach władzy publicznej przewidzianych w krajowym porządku prawnym, takie uregulowanie nie spełnia wymogów zasady skuteczności, ponieważ czyniłoby ono zwrot w praktyce nadmiernie utrudnionym, względnie niemożliwym. Na sądzie odsyłającym spoczywa obowiązek zweryfikowania, czy jest tak w przypadku sprawy rozpatrywanej w postępowaniu głównym.

70 Mimo możliwości stosowania postanowień karty do sytuacji prawnej, takiej jak stanowiąca przedmiot postępowania głównego, objętej zakresem stosowania prawa Unii, w zakresie, w jakim przedmiot sporu w postępowaniu głównym dotyczy zwrotu podatku pobranego z naruszeniem art. 110 TFUE, a państwa członkowskie są zobowiązane – stosownie do orzecznictwa przywołanego w pkt 37 niniejszego wyroku – do zwrotu rzeczonego podatku i należnych od niego odsetek, nie ma potrzeby badania pytań sądu odsyłającego dotyczących przepisów tejże karty, ponieważ wywody sformułowane powyżej umożliwiają wydanie sądowi odsyłającemu rozstrzygnięcia w sprawie.

71 Z całokształtu powyższych rozważań wynika, że:

— Zasadę lojalnej współpracy należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie przyjęciu przez państwo członkowskie przepisów uzależniających zwrot podatku, który został uznany za niezgodny z prawem Unii wyrokiem Trybunału lub którego niezgodność z tymże prawem wynika z wyroku Trybunału, od warunków dotyczących specyficznie danego podatku, które są mniej korzystne aniżeli warunki, które wobec braku tych pierwszych znalazłyby zastosowanie do zwrotu podatku, przy czym weryfikacja poszanowania rzeczonej zasady spoczywa na sądzie odsyłającym w niniejszej sprawie.

— Zasadę równoważności należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie temu, by państwo członkowskie ustanawiało dla wniosków o zwrot podatku opartych na naruszeniu prawa Unii zasady proceduralne mniej korzystne aniżeli zasady, które znajdują zastosowanie do podobnych sporów opartych na naruszeniu prawa wewnętrznego. Na sądzie odsyłającym spoczywa obowiązek dokonania weryfikacji niezbędnych dla zagwarantowania poszanowania rzeczonej zasady w kontekście uregulowania znajdującego zastosowanie do zawisłego przed nim sporu.

— Zasadę skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie systemowi zwrotu podatków pobranych z naruszeniem prawa Unii wraz z odsetkami, których łączna kwota została ustalona w wykonalnym orzeczeniu sądowym, takiemu jak system stanowiący przedmiot sporu w postępowaniu głównym, który przewiduje rozłożenie zwrotu podatku na raty na okres pięciu lat i który uzależnia wykonanie rzeczonych orzeczeń od posiadania wystarczających funduszy pobranych z tytułu innego podatku, przy czym jednostka nie dysponuje środkami pozwalającymi na przymuszenie właściwego organu administracji publicznej do wywiązania się z ciążącego na nim zobowiązania, jeśli nie wykonuje go on dobrowolnie. Na sądzie odsyłającym spoczywa obowiązek zweryfikowania, czy uregulowanie, takie jak to, które miałoby znaleźć zastosowanie w sprawie stanowiącej przedmiot postępowania głównego w sytuacji braku istnienia takiego systemu zwrotu, spełnia wymogi zasady skuteczności.

W przedmiocie kosztów

72 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

Zasadę lojalnej współpracy należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie przyjęciu przez państwo członkowskie przepisów uzależniających zwrot podatku, który został uznany za niezgodny z prawem Unii wyrokiem Trybunału lub którego niezgodność z tymże prawem wynika z wyroku Trybunału, od warunków dotyczących specyficznie danego podatku, które są mniej korzystne aniżeli warunki, które wobec braku tych pierwszych znalazłyby zastosowanie do zwrotu podatku, przy czym weryfikacja poszanowania rzeczonej zasady spoczywa na sądzie odsyłającym w niniejszej sprawie.

Zasadę równoważności należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie temu, by państwo członkowskie ustanawiało dla wniosków o zwrot podatku oparty na naruszeniu prawa Unii zasady proceduralne mniej korzystne aniżeli zasady, które znajdują zastosowanie do podobnych wniosków opartych na naruszeniu prawa wewnętrznego. Na sądzie odsyłającym spoczywa obowiązek dokonania weryfikacji niezbędnych dla zagwarantowania poszanowania rzeczonej zasady w kontekście uregulowania znajdującego zastosowanie do zawisłego przed nim sporu.

Zasadę skuteczności należy interpretować w ten sposób, że stoi ona na przeszkodzie systemowi zwrotu podatków pobranych z naruszeniem prawa Unii wraz z odsetkami, których łączna kwota została ustalona w wykonalnym orzeczeniu sądowym, takiemu jak system stanowiący przedmiot sporu w postępowaniu głównym, który przewiduje rozłożenie zwrotu podatku na raty na okres pięciu lat i który uzależnia wykonanie rzeczonych orzeczeń od posiadania wystarczających funduszy pobranych z tytułu innego podatku, przy czym jednostka nie dysponuje środkami pozwalającymi na przymuszenie właściwego organu administracji publicznej do wywiązania się z ciążącego na nim zobowiązania, jeśli nie wykonuje go on dobrowolnie. Na sądzie odsyłającym spoczywa obowiązek zweryfikowania, czy uregulowanie, takie jak to, które miałoby znaleźć zastosowanie w sprawie stanowiącej przedmiot postępowania głównego w sytuacji braku istnienia takiego systemu zwrotu, spełnia wymogi zasady skuteczności.

Podpisy